

Date - Dyddiad **26 Ebrill 2018**
Your ref - Eich cyfeirnod
My ref - Fy nghyfeirnod **DT/rj**
Telephone - Ffôn **01437 775401**
Email - Ebost **Darren.thomas@pembrokeshire.gov.uk**

Pembrokeshire County Council
Cyngor Sir Penfro

IAN WESTLEY, M.A. B.Eng.(Hons), C.Eng., M.I.Mech.E., M.C.I.B.S.E.
Chief Executive / Prif Weithredwr

DARREN THOMAS
Head of Highways and Construction
Pennaeth Priffyrdd ac Adeiladwaith

Pembrokeshire County Council,
County Hall, HAVERFORDWEST,
Pembrokeshire, SA61 1TP

Cyngor Sir Penfro,
Neuadd y Sir, HWLFFORDD,
Sir Benfro, SA61 1TP

Telephone / Ffôn 01437 764551
DX 98295 HAVERFORDWEST

Please ask for
Os gwelwch yn dda gofynnwch am

Darren Thomas

**Clerc, Pwyllgor Economi, Seilwaith a Sgiliau,
Trydydd Llawr, Tŷ Hywel,
Bae Caerdydd,
CF99 1NA**

Annwyl Syriaid,

**Ymchwiliad Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau Cynulliad Cenedlaethol
Cymru i Gyflwr y Ffyrdd yng Nghymru**

Diolch am y cyfle i roi barn ar nifer o faterion yn ymwneud â Chyflwr y Ffyrdd yng Nghymru. Rwy'n ymateb ar ran Cyngor Sir Penfro.

Sir Benfro yw'r 4ydd Awdurdod Priffyrdd mwyaf yng Nghymru. Mae gennym ryw 2,470km o briffyrdd, 576km o droedffyrdd (palmentydd), dros 45,000 o gyliau, 880 o bontydd / strwythurau, a 15,300 o lusernau goleuadau stryd. Amcangyfrifir bod Cost Adnewyddu Gros yr Asedau yn fwy na £2.5BN. Y Rhwydwaith Priffyrdd yw'r ased cymunedol mwyaf a mwyaf gweladwy y mae awdurdodau lleol yn gyfrifol amdano. Fe'i defnyddir bob dydd gan y mwyafrif o'r bobl, ac mae'n hanfodol i les economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol y gymuned. Ynghyd â dyletswydd statudol yr Awdurdod Priffyrdd i'w gynnal, mae'n hanfodol bod trefn reoli gynaliadwy ar waith i sicrhau bod y rhwydwaith priffyrdd yn parhau mewn cyflwr diogel a gwasanaethgar.

I grynhoi, y prif faterion y byddem yn tynnu sylw atynt yw:

- Mae'r Rhwydwaith Priffyrdd yn ased hynod bwysig.
- Yn Sir Benfro, mae'r rhwydwaith ffyrdd nid yn unig yn hanfodol i'r gymuned leol, ond mae hefyd yn cefnogi gweithgarwch twristiaeth, ac mae hefyd yn cynnal nifer o ddigwyddiadau athletau rhyngwladol proffil uchel, megis Ironman Cymru.
- Mae cyllidebau priffyrdd wedi bod yn lleihau o flwyddyn i flwyddyn, yn gysylltiedig â phwysau ariannol cyffredinol.
- Mae awdurdodau lleol wedi bod yn llwyddiannus dros y blynyddoedd diwethaf wrth sicrhau cyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru ar gyfer cynnal a chadw priffyrdd sydd, yn rhannol, wedi helpu i wrthbwyo effaith lleihau cyllidebau - megis LGBI a chynllun diweddar Grant Adnewyddu Cyfalaf Ffyrdd yr Awdurdod Lleol.

We welcome correspondence in Welsh and English, and will respond within a maximum of 15 working days. We will respond in the language in which the correspondence is received (unless you ask us to do otherwise). / Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg a Saesneg a byddwn yn ymateb cyn pen 15 diwrnod gwaith fan bellaf. Byddwn yn ymateb yn yr un iaith â'r ohebiaeth a dderbyniwyd (oni bai eich bod yn gofyn i ni wneud yn wahanol).

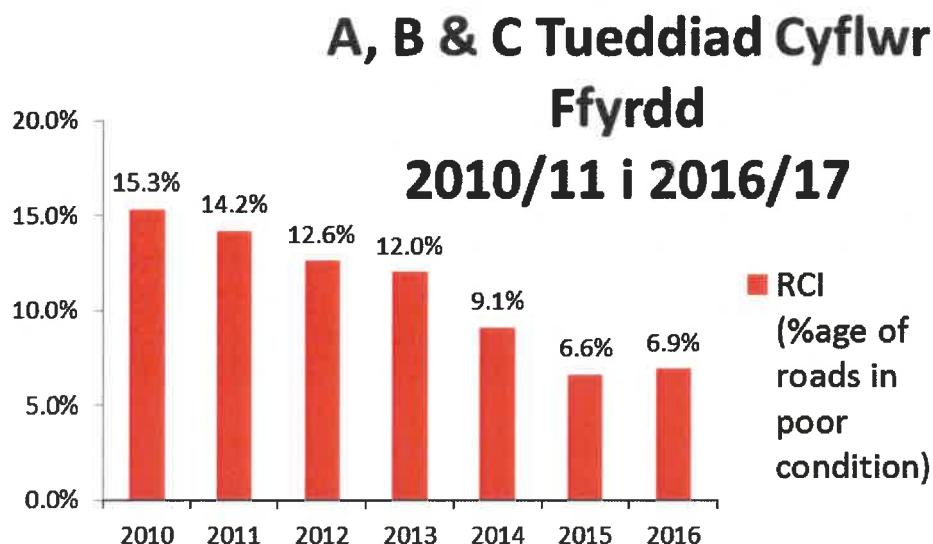
For a copy in large print, easy-read, Braille, audio, or an alternative language, please contact Pembrokeshire County Council on the number above. / Os am gopi mewn print mawr, fformat hawdd ei ddarllen, Braille, sain neu mewn iaith arall, cysylltwch â Chyngor Sir Penfro ar y rhif uchod.

- d) Mae ymagwedd Rheoli Asedau Priffyrdd yn hanfodol - mae gwybodaeth gynhwysfawr am y rhestr a chyflwr yn gyrru blaenoriaethu a dyrannu adnoddau.
- dd) Mae tystiolaeth bod cyflwr ffyrdd lleol yn Sir Benfro yn dechrau dirywio oherwydd bod cyllidebau gweithredol yn cael eu lleihau o flwyddyn i flwyddyn.
- e) Mae'r defnydd o ddull fframwaith rhanbarthol wedi bod yn hynod lwyddiannus wrth sicrhau bod arian yn cael ei wario'n brydlon, ac mae cydweithio â'n Awdurdodau Lleol cyfagos yn allweddol.
- f) Gall y Model Buddsoddi Cyfnewidiol helpu o ran cyflwyno rhai o'r prif brosiectau gwella, ond ar gyfer cynlluniau cynnal a chadw a chyflwr priffyrdd, dylai'r rhain fod yn rhaglenni blynyddol beth bynnag, yn hytrach na gwelliannau unigol, unwaith yn unig.
- ff) Dylid archwilio proffil ariannu 3 i 5 mlynedd, yn enwedig mewn perthynas â chynlluniau Grantiau Adnewyddu Cyfalaf LGBTI a Lwfansau Awdurdodau Lleol eraill, sydd wedi bod yn ddefnyddiol iawn wrth gefnogi gwelliannau mewn cyflwr.
- g) Mae llwyddiant Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013 yn gosod galwadau ychwanegol ar Awdurdodau Priffyrdd lleol

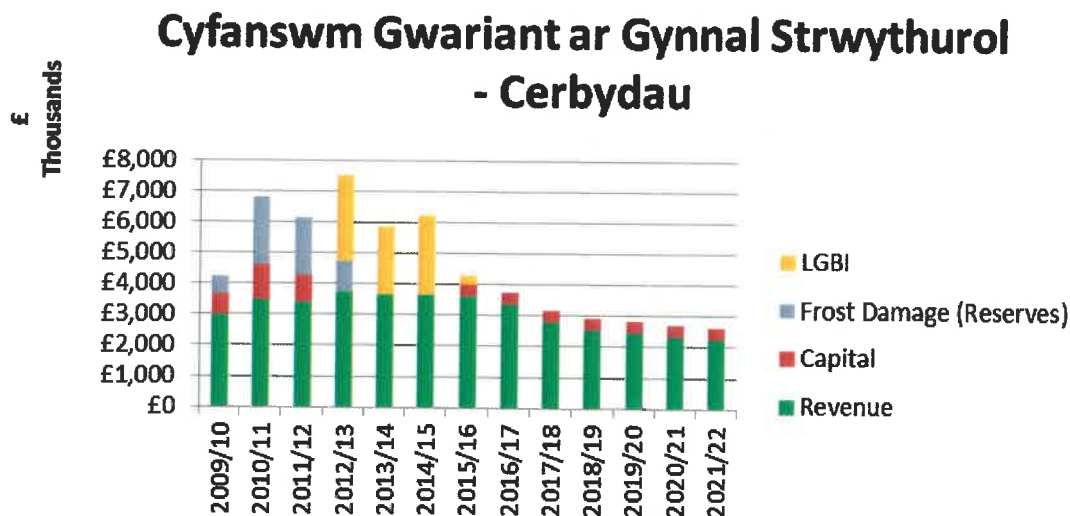
Ymatebaf i bob un o'r pwyntiau yn fanwl fel a ganlyn:

1. A yw'r ymagwedd tuag at ariannu a chyflwyno rhaglenni cynnal a chadw ar gyfer y rhwydwaith ffyrdd, cefnffyrdd a thraffyrdd yng Nghymru yn effeithiol, yn cael ei reoli er mwyn lleihau'r aflonyddwch i ddefnyddwyr y ffordd, ac yn darparu gwerth am arian

Mae'n amlwg bod cyllidebau'r Cyngor wedi bod o dan gryn straen dros y blynyddoedd diwethaf. Mewn priffyrdd a thrafnidiaeth yn Sir Benfro bu gostyngiad o 21% yn y gyllideb priffyrdd a chlodiant dros y cyfnod 12/13 i 16/17, heb gyfrifo am bwysau chwyddiant. Yn gyffredinol, mae Addysg a Gwasanaethau Cymdeithasol wedi derbyn diogelwch a / neu amsugno'r mwyafrif o gyllid. Yn erbyn y cefndir hwn, buom yn llwyddiannus dros y blynyddoedd diwethaf wrth sicrhau cyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru ar gyfer cynnal a chadw priffyrdd sydd, yn rhannol, wedi helpu i wrthbwyso effaith cyllidebau is. Cafwyd hanes o fentrau megis y prosiect ôl-groniad Cynhaliath Ffordd leol, y Fenter Benthycu Llywodraeth Leol a'r cynllun Grant Adnewyddu Cyfalaf Ffyrdd Awdurdod Lleol diweddaraf. Mae hyn wedi ei osod yn gadarnhaol iawn i gyllid ychwanegol wedi'i neilltuo ar gyfer gwelliannau neu welliannau cyflwr priffyrdd. O ganlyniad, mae cyflwr priffyrdd Sir Benfro wedi gwella flwyddyn ar ôl blwyddyn hyd at 2016. Mae Ffigur 1 isod yn dangos tueddiad cyflwr ffyrdd ac mae Ffigur 2 yn dangos buddsoddiad mewn ffyrdd cerbydau yn Sir Benfro.

Ffigur 1: Tueddiad cyflwr ffyrdd yn Sir Benfro

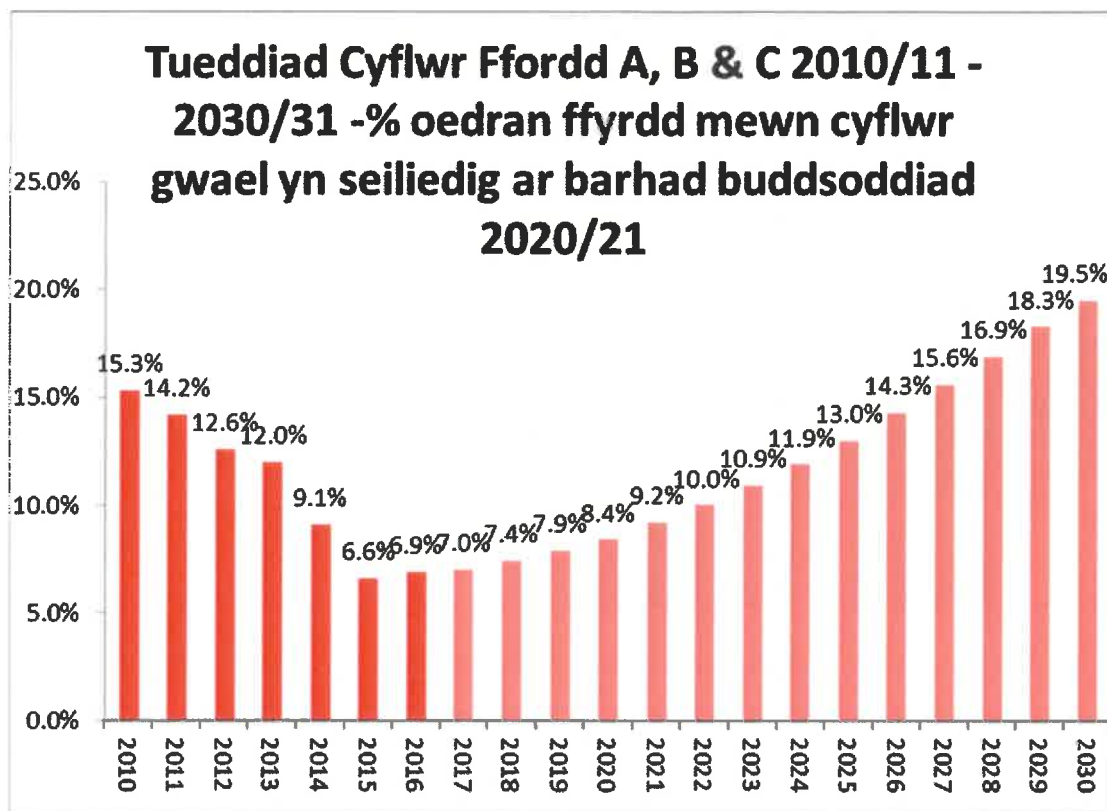
	Arwynebu	Gwisgo Arwyneb	Cyfanswm Triniaethau Arwyneb
2012/13	£ 2,790,000	£ 2,380,000	£ 5,170,000
2016/17	£ 435,000	£ 2,170,000	£ 2,605,000
2020/21	£ 360,000	£ 1,740,000	£ 2,100,000

Ffigur 2: Cyfanswm Gwariant ar Gynnal Strwythurol - Cerbydau

Mae Sir Benfro wedi mabwysiadu ymagwedd gref tuag at Reoli Asedau Priffyrdd. Mae gennym system reoli ffyrdd electronig, mae arolygiadau Diogelwch Priffyrdd yn cael eu gwneud ar y tabledi, mae archebu gwaith yn electronig, ac mae gwaith yn mynd rhagddo i symud oddi wrth systemau papur yn gyfan gwbl. Mae data rhestr a chyflwr yn sail i'r system Rheoli Asedau Priffyrdd: gwybodaeth gynhwysfawr yn gyrru blaenoriaethu a dyrannu adnoddau.

Ar hyn o bryd mae tystiolaeth bod cyflwr ffyrdd lleol yn Sir Benfro bellach yn dechrau dirywio oherwydd bod cyllidebau gweithredol yn cael eu lleihau o flwyddyn i flwyddyn. Ar hyn o bryd mae'r dirywiad hwn yn cael ei reoli trwy flaenoriaethu'r cynllun lleol yn seiliedig ar hierarchaeth rhwydwaith swyddogaethol a thrwy fabwysiadu ymagwedd cynllunio cylch bywyd i sicrhau ymyrraeth amserol a dewis deallus o ddeunyddiau gan ddarparu gwerth a chynaliadwyedd.

Ystyrir bod caffael gwaith ail-wynebu ffyrdd lleol trwy fframweithiau Peirianeg rhanbarthol yn rhoi gwerth i ni a hefyd yn cynorthwyo'r economi leol. Fel y nodwyd, mae buddsoddiadau Menter Benthycu Llywodraeth Leol (LGBI) rhwng 2012 a 2015 yn rhwystro llawer o'r dirywiad a chyflawnwyd gwell cyflwr ond mae tanariannu buddsoddiad mewn ffyrdd awdurdodau lleol unwaith eto yn dod yn amlwg wrth i amod leihau ac felly mae'n peri pryder. Dangosir cyflwr rhagamcanol ffyrdd Sir Benfro (sy'n deillio o foddelu yn seiliedig ar barhad o lefelau buddsoddi 2020/21) yn Ffigur 3 isod.

Ffigur 3: Tueddiad Cyflwr Ffordd A, B & C 2010/11 - 2030/31

Amlygir hefyd bod nifer y traffig yn Sir Benfro yn amrywio'n dymhorol, yn enwedig yn gysylltiedig â thwristiaeth; nid yw'r effaith eithriadol hon yn cael ei gydnabod yn uniongyrchol mewn unrhyw fformiwla ariannu o ran cyllid ychwanegol i ddelio â hyn. At hynny, mae'r Awdurdod wedi llwyddo i gynnal nifer o ddigwyddiadau athletau ar y ffyrdd, megis Ironman, Penwythnos Cwrs Hir a thriathlonau llai eraill a digwyddiadau fel CarTen (Caerdydd i Ddinbych-y-pysgod). Mae llawer o'r rhain yn genedlaethol - mewn rhai achosion, digwyddiadau a gydnabyddir yn rhyngwladol - ac mae cyflwr y ffordd yn hanfodol tuag at eu llwyddiant.

2. A yw prosiectau gwella mawr ar y rhwydwaith ffyrdd, cefnffyrdd a thraffyrdd lleol yn cael eu blaenoriaethu, eu hariannu, eu cynllunio a'u cyflwyno'n effeithiol, ac yn darparu gwerth am arian.

Mae Sir Benfro yn defnyddio ymagwedd fframwaith contractwyr rhanbarthol, a ddatblygwyd gyda'n cymdogion. Bu hyn yn hynod o lwyddiannus wrth sicrhau bod arian yn cael ei wario'n brydlon ac yn cydymffurfio, ac yn defnyddio nifer o gyflenwyr lleol a rhanbarthol.

O ran blaenoriaethu prosiectau gwella mawr mae'r Cynllun Trafnidiaeth ar y Cyd ar gyfer De Orllewin Cymru (2015-20) yn darparu rhestr gynlluniau. O'r rhain, mae Gwella Mynediad Cynaliadwy Dewi Sant (Ffordd Glasfryn), Llwybr Strategol y De a Phrif Gynllun Hwlfordd wedi eu cwblhau neu wedi eu cwblhau'n sylweddol, ac mae Gwella Mynediad Canol Tref Abergwaun ar waith. Y prif brosiect priffyrdd sirol sy'n cael ei ddatblygu ar hyn o bryd yw Cynllun Addasu Niwngwl, gan gynnwys Ffordd Osgoi Niwngwl TRA487 sy'n ofynnol oherwydd lefelau môr yn codi a llifogydd sy'n deillio o hynny. Y prif gynllun Cefnffyrdd arfaethedig yn Sir Benfro yw Gwelliant TRA40 Llanddewi Efelffre. Un o brif faterion wrth hyrwyddo'r cynlluniau mawr hyn yw argaeledd cyllid, ac mae lefelau isel cyllid grant y Gronfa Cludiant Lleol wedi bod yn

rhwystr i ddarparu. Yn ychwanegol at hyn, mae'r cylch cyllido blynyddol (diffyg rhaglen 3 i 5 mlynedd) ac arian cyfyngedig ar gyfer gwaith datblygu cyn gwaith hefyd wedi bod atal pethau.

O ran y Model Buddsoddi Cyfnewidiol, gall hyn helpu o ran cyflwyno rhai o'r prif brosiectau gwella, megis cysyniad Metro Bergen Ddinesig Abertawe, neu gynlluniau priffyrdd / seilwaith mawr. Fodd bynnag, ar gyfer cynlluniau cynnal a chadw a chyflwr priffyrdd, dylai'r rhain fod yn rhaglenni blynyddol beth bynnag, yn hytrach na gwelliannau unigol, unwaith yn unig, ac nid ydym o'r farn bod y rhain yn rhoi eu hunain i Fodel MIM. Fel y nodwyd eisoes, ffactor arall a fyddai'n helpu'n fawr o ran cynllunio a chyflwyno gwelliannau cyflwr ffyrdd yw cyllidebau 3 i 5 mlynedd ar gyfer cynnal a chadw priffyrdd ychwanegol.

3. A yw Cymru'n mabwysiadu ymagwedd gynaliadwy tuag at gynnal a gwella ei rwydwaith ffyrdd yng nghyd-destun deddfwriaeth allweddol fel Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013

Mae Llywodraeth Cymru wedi dyrannu cyllid ar gyfer llwybrau Teithio Llesol a fydd yn caniatáu cynllunio cynlluniau a nodwyd yn y 10 tref Teithio Actif yn Sir Benfro. Bydd gwireddu'r prosiectau hyn ynghyd â phrosiectau beicio a cherdded eraill y tu allan i'r trefi yn helpu i annog mwy o bobl i fyw bywyd iach a chynaliadwy.

Fodd bynnag, er nad yw effeithiau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 wedi'u hasesu'n llawn eto, mae llwyddiant Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013 yn dod yn amlwg trwy'r nifer gynyddol o feicwyr sy'n defnyddio'r rhwydwaith ffordd fach leol wledig. Mae'r defnydd cynyddol hwn yn rhoi galwadau ychwanegol ar Awdurdodau Priffyrdd lleol; nid yw'r safonau cynnal a oedd yn flaenorol yn ddigonol ar gyfer anghenion y traffig lleol bob amser yn ddigonol i fodloni gofynion a disgwyliadau beicwyr. Mae hyn yn gosod pwysau newydd ychwanegol ar gyllidebau sydd eisoes yn gor-ymestyn. Mae niferoedd hawliadau yswiriant trydydd parti a dderbyniwyd gan feicwyr sy'n defnyddio'r ffyrdd gwledig lleol wedi cynyddu'n sylweddol yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

Rwy'n gobeithio y bydd yr adborth hwn o gymorth.

Yn gywir

Darren Thomas
Pennaeth Priffyrdd Ac Adeiladu